

Riktlinjer för uteserveringar

Dokumenttyp	Riktlinje
Fastställt/uppriktad	2018-05-16 § 76 av kommunstyrelsen
Senast reviderad	
Detta dokument gäller för	Hjo kommun
Giltighetstid	2018-05-31 -Tills vidare
Dokumentansvarig	Samhällsbyggnadschef
Dnr	2018-140

Uteservering

Riktlinjer för uteserveringar i Hjo

Antagen av kommunstyrelsen 2018-05-16 § 76,

dnr 2018-140

Foto framsidan: Fotograf Jesper Anhede

Övriga fotografier: Mostphotos

Illustration sidan II: Charlotte Paulsson, stadsarkitekt

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	4
Riktlinjer och information kring uteserveringar i Hjo	5
Uteservering	6
Information om ansökan.....	7
Ritningsexempel.....	9
Så här får uteserveringen se ut	11
Hit ska du vända dig om du har frågor.....	15
Samhällsbyggnad Hjo kommun.....	15
Miljösamverkan Östra Skaraborg	16
Räddningstjänsten Östra Skaraborg.....	16
Vanliga frågor och svar	17
Kontaktuppgifter.....	17

1

”Lyssna av med kommunen”

Hör dig för om platsen är lämplig, om ditt val av staket eller möbler fungerar, vilka tillstånd du behöver.....

2

”Planera och skissa”

Planera din uteservering noga, ta fram ritningar och var säker på att du har alla tillstånd som krävs.....

3

”Skicka in din ansökan”

Sök tillstånd hos polismyndigheten och bifoga alla handlingar så som planritning, foto av möbler, staket osv....

Riktlinjer och information kring uteserveringar i Hjo

Den här riktlinjen är framtagen för att informera dig som restaurang-, café- och fastighetsägare om de krav som finns när du vill ”sätta upp” en uteservering.

I riktlinjen finns även information om vart du ska vända dig för att söka tillstånd, få hjälp med utformning, placering, trafikfrågor osv.

Vi hoppas med denna information inspirera dig till att skapa en vacker, trivsamt och tillgänglig uteservering för alla.

Samhällsbyggnadsavdelningen

Hjo kommun

Antagen av kommunstyrelsen 2018-xx-xx

Uteservering

LÄTT ATT NÅ OCH TILLGÄNGLIG

Alla ska kunna komma fram och använda uteserveringen, personer med barnvagn, rullstol eller rullator, med nedsatt syn eller annan funktionsvariation.

PASSA IN

Uteserveringen får inte se ut hur som helst. Den ska passa in i stadsmiljön och fungera med byggnaden i övrigt.

FRAMKOMLIGHET

Det måste finnas gott om plats så att människor kan komma förbi.

Hjo är en stad som växer. De senaste årens satsningar på centrummiljön och Stora torget har gjort att det finns bättre förutsättningar för uteserveringar. Detta är en positiv utveckling som bidrar till att skapa en levande stad med ett händelserikt centrum.

Gator och torg tillhör alla, därför är det viktigt att uteserveringarna passar in i stadsmiljön och får ett stadsmässigt uttryck. Det gäller allt från de möbler som används till hur själva serveringsytan utformas. Uteserveringen ska anpassas efter gatans och stadens villkor, det vill säga inte avskärma sig med fasta golv, väggar och tak- denna typ av uteservering kräver bygglov.

Dominerande uteserveringar i starka färger med undermålig design och stora reklambudskap stämmer inte överens med en vacker och trivsamt stadskärna.

Att Hjo kommun ställer krav på hur den allmänna marken används är inget som är unikt. Liknande riktlinjer finns i stort sett i varenda stad runtom i landet. Dessa riktlinjer gäller uteserveringar på trottoarer, torg och andra platser

Hjo kommun är oftast ägare av marken där du ska placera din uteservering, därför är det viktigt att du tar kontakt med samhällsbyggnadsavdelningen innan du skriver din ansökan om markupplåtelse.

Kontaktuppgifter hittar du längst bak i häftet.

Kom ihåg att berätta för din fastighetsägare att du ska anordna en uteservering!

Information om ansökan

POLISEN GER TILLSTÅND...

Det är polismyndigheten som ger dig tillstånd att öppna uteservering. Polisen tittar på om ordningen och säkerheten omkring uteserveringen kan fungera.

Polisen skickar sedan vidare ansökan till samhällsbyggnadsavdelningen på Hjo kommun som ger markupplåtelse.

När du får tillstånd får du därför regler och villkor från både polismyndigheten och Hjo kommun som du måste följa för att få behålla tillståndet.

Blanketten från polisen heter ”Ansökan om tillstånd enligt ordningslagen och lokala föreskrifter” och kan hämtas på:

<https://polisen.se/tjanster-tillstand/tillstand-ansok/offentlig-plats/>

...MEN FÖRST SKA DU

HÖRA MED KOMMUNEN

Innan du skriver din ansökan är det bra att du kontaktar Hjo kommun. Du behöver bland annat kontrollera med samhällsbyggnadsavdelningen om platsen är lämplig samt om utformningen av din uteservering fungerar.

Du behöver anmäla till Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS) att du planerar att utöka/förändra din livsmedelsverksamhet och om du ska servera alkohol behöver du även söka serveringstillstånd hos TIS.

<https://hjo.se/naringsliv/tillstand-regler-och-tillsyn2/>

Ska du dessutom ha gasolvärmare eller liknande anordningar ska du kontakta och anmäla detta hos Räddningstjänsten östra Skaraborg. (RÖS)

NÄR SKA DU SÖKA?

Var ute i god tid! Du bör söka tillstånd minst två månader innan du vill öppna din uteservering. Ibland måste du göra ändringar och söka andra tillstånd innan du får klartecken.

Vid ägarbyte måste ett nytt tillstånd sökas av den nya ägaren och den gamla ägaren måste återkalla sitt tillstånd hos polisen.

VÄLJ SÄSONG, TID OCH ÅR...

Skriv i ansökan vilket år, datum och mellan vilka klockslag du önskar ha öppet.

Sommarsäsong

Tillstånd lämnas i första hand för sommarsäsongen (1 april - 30 september)

* Tänk på att om du vill servera alkohol utomhus måste du möblera så att det går att servera mat, annars får du inget serveringstillstånd.

* Kostnad för markhyra se sidan 8. På sidan 15 och 16 finns mer information, där kan du se vem du ska kontakta för olika ärenden och frågor.

BETALA FÖR UTESERVERINGEN...

För närvarande kostar det 700 kronor att söka polistillstånd.

Handläggningsavgiften kan du betala, kontant eller med kort, när du lämnar in din ansökan hos polisen. I annat fall går det även att få en betalningsavi med OCR-nummer.

Observera att din ansökan inte behandlas förrän avgiften är betald.

Du ska även betala hyra till samhällsbyggnadsavdelningen Hjo kommun för den mark du använder till uteserveringen. Markhyran kommer att beslutas av kommunfullmäktige i november 2018 och träder i kraft från och med säsongen 2019. Markhyran måste betalas innan du sätter upp din uteservering och du får en faktura som avser hela säsongen. Hyran faktureras inte månadsvis.

*Om Hjo kommun, Polisen, MÖS eller RÖS upptäcker att uteserveringen inte är placerad eller utformad på rätt sätt ska du genast korrigera felet. Den som bryter mot bestämmelserna eller inte följer villkoren kan förlora sitt tillstånd, riskera att inte få tillstånd följande säsong och/eller tvingas betala avgifter för olovlig byggnation.

...SKICKA ELLER LÄMNA IN

Se till att allt är ifyllt och att du har undertecknat din ansökan.

Ansökningsblanketten skickar, faxar eller lämnar du till polisen. Du kan också skanna in ansökan och mejla in den.

Kontaktuppgifter hittar du längst bak i häftet.

VAD HÄNDER OM DU**BRYTER MOT REGLERNA**

I de allmänna lokala ordningsföreskrifterna finns bestämmelser som gäller för dig som hyr stadens mark. För att läsa mer besök: <https://hjo.se/globalassets/dokument/styrdokument/ordningsforeskrifter/allmanna-lokala-ordningsforeskrifter-for-hjo-kommun.pdf>

MARKHYRA HJO KOMMUN**SOMMAR**

Markhyran kommer att beslutas av kommunfullmäktige i november 2018 och träder i kraft from säsongen 2019.

* Den tid det tar att ställa i ordning uteserveringen och montera ner den räknas in i den tid du hyr. Du måste alltså klara av upp- och nedmontering inom den period du har fått tillstånd för. Fr.o.m. 1 november ska alla serveringar vara bortplockade.

SKA FINNAS MED I ANSÖKAN

Ifyllt ansökningsblankett från polisen.

Ritning i skala 1:100.

Som visar var du vill placera uteserveringen. Ritningen ska visa var gångbanan och/eller gatan går och var närmaste byggnad finns. Den ska visa hur serveringen är utformad. Fasta föremål så som träd, lyktstolpar mm. ska synas på ritningen. Glöm inte att ange mått! Underlag för ritningar fås på Samhällsbyggnadsavdelningen. (se ritningsexempel)

Foto och övrigt material

Bifoga foton eller ritningar på staket, möbler, parasoll, blomsterlådor och liknande.

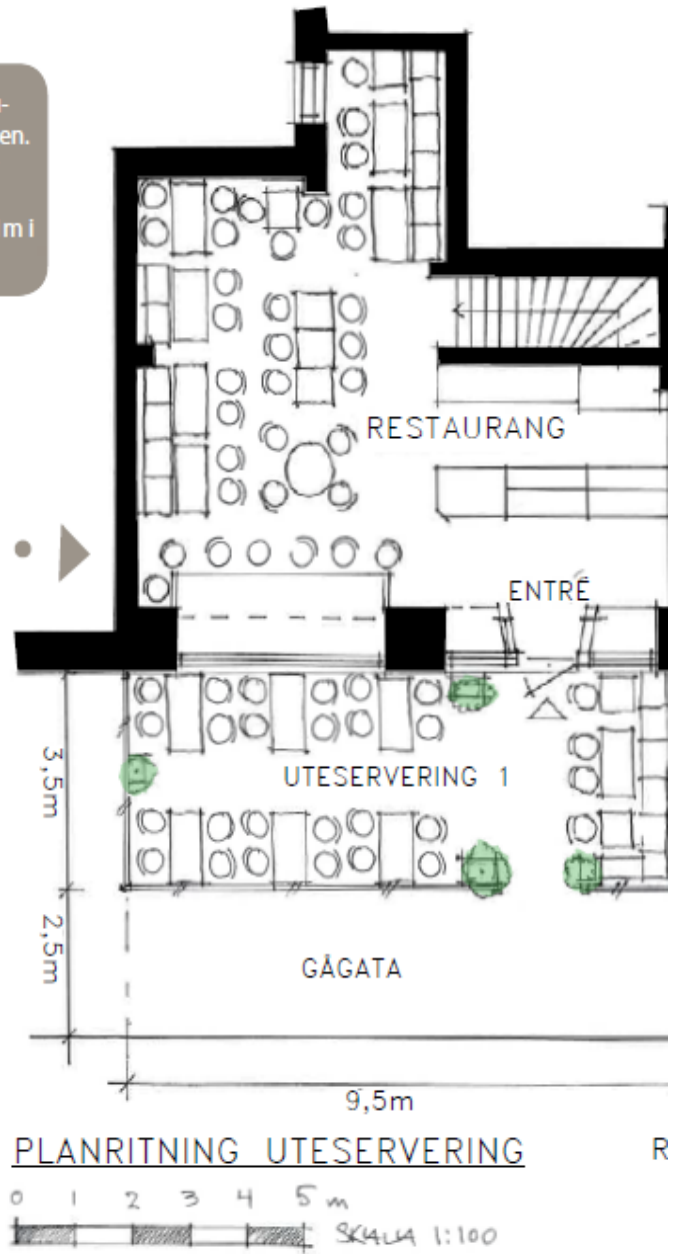
Ritningsexempel

1

Utgå från en befintlig ritning av restaurangen eller planritning från kommunen. Ritningen ska vara fackmannamässigt utförd och i skala 1:100. (Skala 1:100 innebär att 1cm på kartan motsvarar 1m i verkligheten)

2

Det är viktigt att du redovisar storleken på din uteservering genom att markera (måttsetta) bredd och längd. Du ska även redovisa avståndet till gatan. (Avståndet ska vara minst 1,7m så att det finns gott om utrymme för passerande gångtrafikanter.)

*Kartunderlag kan du beställa hos samhällsbyggnadsavdelningen på Hjo kommun.

TIPS!

Undvik att skärma av din uteservering för mycket, den ska vara öppen och tillgänglig. Jobba med planteringskrukor och grönska som avskärmning och/eller för att visa en tydligt markerad entré.

FASTIGHET 1:2

UTESERVERING
RESTAURANG X

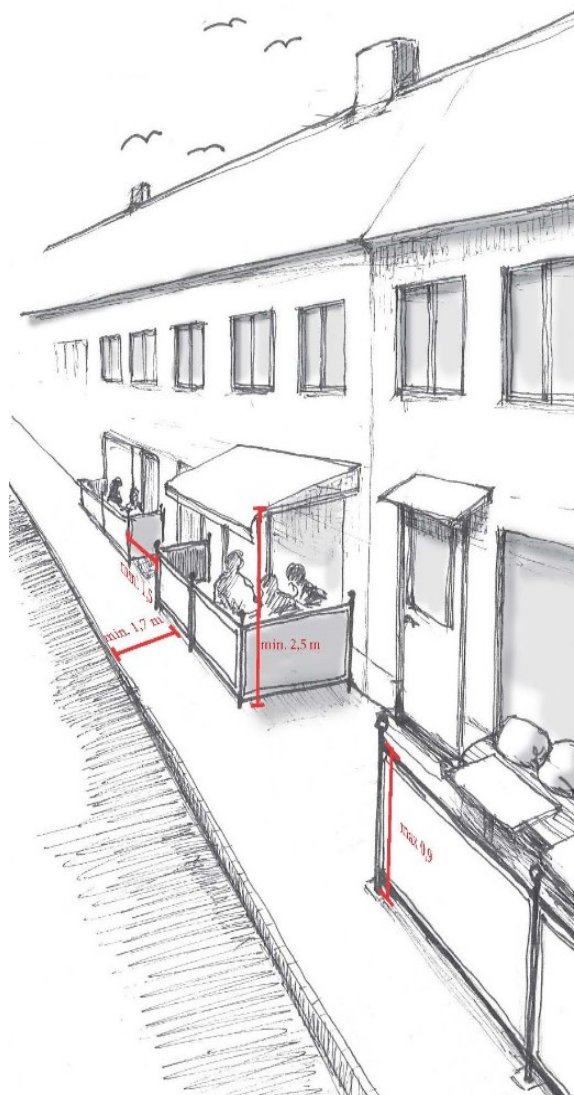
Adress #

Org. nr#

PLANRITNING SKALA 1:100

SKALA 1:100 A3 RITAD AV

Så här får uteserveringen se ut

Serveringen ska tydligt avgränsas med en inhägnad för att undvika att synskadade ramlar eller skadar sig. Se vidare under "Uteserveringens väggar". Någon uppbyggnad av serveringens golv ska i normalfallet inte ske, bl.a. med hänsyn till rullstolar, rollatorer och barnvagnar. Ett avstånd av minst 40 cm ska finnas mellan uteserveringens avgränsning och taktila ledstråk (vita plattor) i trottoarbeläggningen.

PLACERING

Uteserveringen ska ligga i direkt anslutning till restaurangen och får som mest sträcka sig lika långt utmed fasaden som restaurangens inomhusdel. Om man önskar förlänga ytan görs en prövning om det är lämpligt. En förutsättning är att berörda fastighetsägare/ butiksägare lämnar sitt skriftliga medgivande.

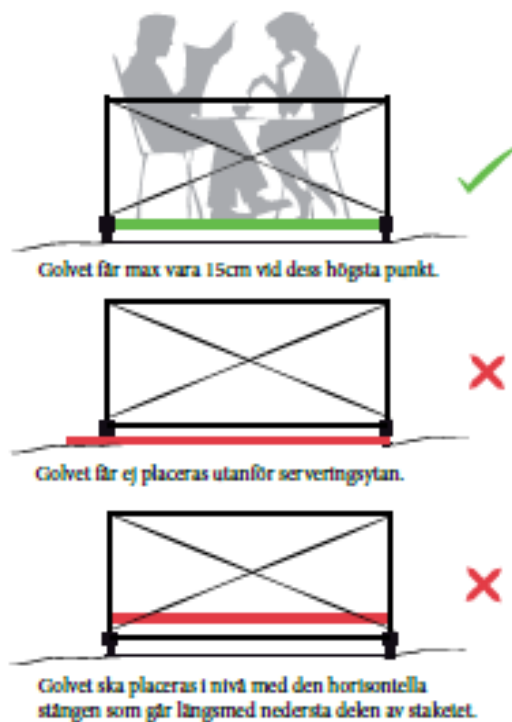
På trottoaren ska ett fritt gångutrymme finnas mellan serveringen och gatan på minst 1,7 m, så att t.ex. en rullstolsburen och gående kan passera i bredd. På exempelvis mindre intensiva gångstråk kan den fria gångytan minska till 1,0 m om sträckan inte är längre än 10 meter.

Det får inte finnas belysningsstolpar, träd, papperskorgar, rännalar eller annat som begränsar framkomligheten inom gångutrymmet. Vid ett sådant fall begränsas uteserveringens utrymme så att gångpassage enligt riktlinjerna inte är möjligt. Man bör vara medveten om att markområdet ofta innehåller ledningar som kan behöva repareras akut.

Uteserveringen ska därför kunna tas bort med kort varsel. Borttagande bekostas av näringsidkaren. Tänk på att inte blockera portar, brunnar, utrymningsvägar för brandskydd m.m. Uteserveringen får inte skada några träd.

TILLGÄNGLIGHET

Uteserveringar får inte skapa ytterligare begränsningar för funktionsvarierade. Det är viktigt att alla har möjlighet att få uppleva den atmosfär som uteserveringarna skapar. Självklart så ska man kunna delta om man är funktionsvarierad eller har en barnvagn med sig.

MARK OCH GOLV

Den markbeläggning som redan finns ska utgöra uteserveringens golv. Träggolv eller liknande får endast byggas vid kraftig lutning och med särskilt tillstånd i förväg från Byggnadsnämnden. Om du får tillstånd att bygga golv måste du tänka på att uteserveringen fortfarande måste vara tillgänglig för alla. I de fall där uppbyggnad önskas skall utformning och motivering tydligt framgå i polisansökan och redovisas med en detaljerad ritning och beskrivning. (se exempel)

Utformningskrav på uppbyggnader/golv:

- Maximal höjd på 15cm vid högsta punkten.
- Inrymmas inom serveringsytan och täckas utvändigt av staketet/avgränsningen. Sargen ska täckas med plåt för att undvika skador.
- Uppfylla krav på tillgänglighet, d.v.s. även nås av funktionshindrade genom ex. ramp med min. lutning 1:12.

AVGRÄNSNINGAR OCH GOLV

Uteserveringar ska avgränsas med smidesstaket i en lätt konstruktion, stadsmässiga planteringslådor eller liknande anordning som håller en stadsmässig karaktär. Avgränsningen ska vara högst 90 cm och max 140 cm (90cm + 50cm ex. glas) och bör ha minst en tvärslå uppe och en tvärslå 10–35cm från marken så att personer med synnedsättning lätt kan hitta dem med ledkäpp.

Inga stödben får sticka ut i gaturummet då de kan innebära fara för gående. Vindskydd är tillåtet, men det ska ha en färg som passar fastigheten och får inte täcka hela staketet. Om du vill ha restaurangens namn och logotyp på vindskyddet ska texten och symbolen eller bilden vara diskret.

Annat reklam är inte tillåtet.

Trästaket godkänns inte i centrum.

*Höj/sänkbara staket ska fällas ned då verksamheten är stängd. Den del av staketet som är över 90cm ska vara transparent i ex. glas. Läs även under rubriken Markiser och parasoller samt Fasta förankringar på nästa sida.

MÖBLERING

Bord och stolar ska passa in i stadsmiljön. Grova trämöbler eller trädgårdsmöbler i plast godkänns till exempel inte i centrum. Undvik möbler som reflekterar starkt solljus och bländar. Tänk också på att välja möbler som fungerar på olika sorters markbeläggningar. Det kan exempelvis vara bra att ha bord med ben som går att justera eftersom möblerna ska passa även om underlaget lutar och/eller är ojämnt.

Tänk på att även personer i rullstol ska kunna besöka din uteservering. Allt, även exempelvis menyskyltar och blomkrukor, ska stå inom ditt avgränsade område.

MARKISER o PARASOLLER

Markiser och parasoller ska kunna fällas in/ner. Stödben till markiser ska undvikas då det ger ett intryck av att vara en del av fasaden. Markiser och parasoller får inte sticka ut utanför den yta du hyr och ska inte understiga en höjd på 2,3m. Placering, färg, höjd, bredd och längd ska vara anpassade till platsen. Om du vill fästa parasoller i marken ska du först kontakta Samhällsbyggnadsavdelningen.

Du ska också kontakta samhällsbyggnadsavdelningen om du vill montera en markis som sträcker sig över mer än ett fönster. Markiser och parasoller ska fällas ihop när uteserveringen stänger för dagen. Om du vill ha restaurangens namn och logotyp på parasoller eller markiser ska texten och symbolen eller bilden vara diskreta. **Annan reklam är inte tillåten.**

TERASSVÄRMARE

Tillstånd för hantering av gasol krävs oavsett mängd från räddningstjänsten östra Skaraborg. Värmarna ska placeras enligt tillverkarens instruktioner och på ett säkert sätt så att de inte riskerar att välta. Förankring kan krävas.

FASTA FÖRANKRINGAR

Fasta förankringar på marken bör undvikas. Fasta infästningsanordningar som inte används kan hindra framkomligheten i staden och utgöra en risk för gående. Därför ska till exempel staket och parasoller i första hand stå på egna fötter. Om du ändå vill fästa något i marken ska du först kontakta samhällsbyggnadsavdelningen på Hjo kommun som bedömer om det är lämpligt på platsen. Om så är fallet monterar vi infästningsanordningar (fundament) på din bekostnad.

RENHÅLLNING

Det bör finnas askkoppar vid uteserveringen. Uteserveringen och närområdet ska hållas snyggt och prydligt, vilket innebär daglig städning. Tänk på att en ren och fräsch servering ger ett trevligt första intryck för besökarna.

ÅTERSTÄLLNING

När serveringen stänger för säsongen ska du städa ytan och återställa den i ursprungligt skick. Det betyder att marken ska se ut som förut. Eventuella infästningsanordningar i marken får inte utgöra någon risk för gående.

Hit ska du vända dig om du har frågor

Samhällsbyggnad Hjo kommun

Samråd om uteserveringens utformning ska ske med bygglovenheten på Samhällsbyggnadsavdelningen som också kan ge råd och rekommendationer om materialval och färgsättning. Kontakten bör tas innan ansökan om tillstånd lämnas in till polismyndigheten.

- För att få information om vilka regler som gäller för tillbehör såsom parasoll, markiser, vindskydd med mera.
- För att få veta om du får bygga golv
- För att få veta om du får förankra till exempelstaket och parasoll i marken och hur du i så fall skall göra.
- Om du vill sätta upp en markis som sträcker sig över flera fönster (bygglov krävs)
- Om du vill sätta upp ett staket man inte kan se igenom (bygglov krävs)

Samhällsbyggnad gör en lämplighetsprövning för markupplåtelsen med tanke på säkerhet och framkomlighet.

- Frågor om fasta förankringar till exempel staket och parasoll i marken.
- Frågor om markhyra och övriga kostnader.

Tillstånd i samverkan (TIS)

För att få servera alkohol på uteserveringen krävs ett särskilt tillstånd. Det räcker inte att du redan har ett för din restaurang. Tillstånd i samverkan tar ut en ansökningsavgift i samband med tillståndsprövningen. Här kan du läsa mer om ansökan om serveringstillstånd.

<https://hjo.se/naringsliv/tillstand-regler-och-tillsyn2/>

Tiden för servering av alkoholdrycker bestäms av individutskottet, efter denna tid får du inte servera något på uteserveringen. Exempel på krav:

- Restaurangen skall ha uppsikt över uteserveringen
- Krav på livsmedelshantering skall vara uppfyllda
- Tillredd mat ska tillhandahållas
- Betyggande tillsyn över uteserveringen måste garanteras

Miljösamverkan Östra Skaraborg

När du planerar för din uteservering behöver du höra av dig till Miljösamverkan östra Skaraborg om du planerar att utöka/förändra din livsmedelsverksamhet. Tänk på att det behöver finnas tillräckligt med gästtoaletter för era kunder.

Om du planerar att spela musik på din uteservering är det viktigt att du gör det på ett sätt så att inte grannarna störs. Miljösamverkan östra Skaraborg har tagit fram riktlinjer för hur länge och hur högt man får spela. På vissa uteserveringar kan det vara olämpligt att spela musik överhuvudtaget, om risken för att grannarna störs är för stor. I samband med att du får ditt tillstånd för uteservering av polisen får du mer information om regler kring musik. Om du har frågor är du välkommen att kontakta Miljösamverkan östra Skaraborg.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg

- Kontakta räddningstjänsten östra Skaraborg för att få tillstånd att använda gasol eller annan brandfarlig vara.
- För information rörande säker användning av terrassvärmare.
- Om du har frågor kring brand, skydd och personsäkerhet eller vill veta om utrymningsvägar från fastigheter intill kan påverkas av uteserveringen ska du kontakta Räddningstjänsten östra Skaraborg.

Vanliga frågor och svar

Varför har man regler och riktlinjer?

Våra gator och torg är offentliga rum som tillhör alla som bor i Hjo. Det är därför viktigt att de utformas på rätt sätt, dels att de inte blir för dominerande med dålig design och stora reklambudskap och dels att de är tillgängliga för alla medborgare. Genom att ställa höga krav på utformningen av uteserveringarna bidrar de till att försköna vår stad ytterligare.

När kan jag bygga min uteservering?

När du fått tillstånd från polisen och andra tillstånd som krävs. Den tid det tar att ställa i ordning uteserveringen och montera ner den räknas in i den tid du hydr. Du måste alltså klara av upp- och nedmontering inom den period du har fått tillstånd för.

Vem gör besiktningar och när?

Personal från kommunen, RÖS, polisen och TIS gör stickprovskontroller av uteserveringarna under säsongen. Personal från MÖS gör regelbundna kontroller av livsmedelsanläggningen, vilket även omfattar uteserveringen. De olika myndigheterna anmäler inte alltid sina besök i förväg.

Kontaktuppgifter

Samhällsbyggnadsavdelningen Hjo kommun

Teknisk service/Plan och Bygg
Telefon: 0503-350 00
E-post: kommunen@hjo.se
www.hjo.se

Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Telefon: 0500-42 40 40
E-post: raddningstjansten@rtos.se
www.rtos.se

Tillstånd i Samverkan (TIS)

Telefon: 0510-77 03 93
E-post: tillstandsenheten@lidkoping.se och
Malin.lindholm@lidkoping.se

Polismyndigheten Västra Götaland

Region Väst
Box 429
401 26 Göteborg
E-post: registrator.vast@polisen.se
www.polisen.se

Miljösamverkan Östra Skaraborg

Telefon: 0500-41 83 87
E-post: info@miljoskaraborg.se
www.miljoskaraborg.se